

سرشناسه: اندرزبان، امرالله، ۱۳۴۰ -
عنوان و نام پدیدآور: آسیب‌های اجتماعی از دیدگاه قرآن/مؤلف امرالله اندرزبان.
مشخصات نشر: قم: آوای ابتکار، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری: ۱۱۱ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۸۶-۷۲-۱
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
یادداشت: کتابنامه.

موضوع: انحراف اجتماعی -- جنبه‌های قرآنی
موضوع: Deviant behavior -- Qur'anic teaching
موضوع: انحراف اجتماعی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع: Deviant behavior -- Religious aspects -- Islam
رده‌بندی کنگره: BP۱۰۴
رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۱۵۹

آسیب‌های اجتماعی از دیدگاه قرآن

مؤلف: امرالله اندرزبان

ناشر: آوای ابتکار

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۸

تیراژ: ۲۰۰ نسخه

قیمت: ۱۷۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۸۶-۷۲-۱

آسیب‌های اجتماعی
از دیدگاه قرآن

ام‌الله اندرزبان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بِنُورِهِ نُبْهَتُ الْعَيْنُ

عَنِ ظُلُمَاتٍ هُمْ كُتِبَ عَلَيْهَا فَلْيَنْتَبِذْ

عَنِ الظُّلُمَاتِ وَنُورُهُ

عَنِ الظُّلُمَاتِ وَنُورُهُ

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۱۵	بخش اول
۱۶	محرومیت از قرآن و معارف آن
۴۵	بخش دوم
۴۶	یکم: فقر و بیکاری
۵۱	دوم: انحرافات جنسی
۵۵	سوم: قتل و خودکشی
۶۰	چهارم: افسردگی روحی
۶۷	بخش سوم
۶۸	یکم: اختلاف خانوادگی و طلاق
۷۳	دوم: سرقت و دزدی
۸۰	سوم: اعتیاد و وابستگی دارویی
۸۵	چهارم: تعارضات خانوادگی و محلی
۹۱	بخش چهارم
۹۲	یکم: لقمه حرام
۹۹	دوم: شبکه‌های اجتماعی
۱۰۱	سوم: گرایش به عرفان‌های نوظهور و معنویت قلابی
۱۰۷	چهارم: مهاجرت و حاشیه‌نشینی
۱۱۱	فهرست منابع

مقدمه

یکی از مباحث مهم و با اولویت برای مردم آگاهی بخشی آنها نسبت به آسیب‌هایی است که به طور مستقیم و یا غیرمستقیم در اجتماع و جامعه وجود دارد هر کدام از این آفات و آسیب‌ها می‌تواند انسان را از جایگاه رفیع و منیعی که دارد به حضيض ذلت و هلاکت بیندازند.

۱- انسانی که خداوند او را به عنوان خلیفه و جانشین خودش انتخاب نموده «إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً»^۱.

۲- انسانی که خدای سبحان تاج کرامت و بزرگواری بر سرش نهاده «وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ...»^۲.

۳- انسانی که در سایه علم نافع و مفید به بالاتر از فرشتگان نائل می‌شود «شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ»^۳.

۴- انسانی که در سایه تحصیل علم و معرفت و بندگی خالصانه و فتح قله‌های

۱. بقره/۳۰

۲. اسراء/۷۰

۳. آل عمران/۱۸

سعادت و کمال می‌تواند مسجود فرشتگان واقع شود «فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ»^۱.

۵- انسانی که به خاطر کسب ایمان و عِلْم و معرفت مشمول درجات والای انسانی می‌شود «يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ ...»^۲.

۶- انسانی که با حرکت در صراط مستقیم الهی لیاقت همراهی و رفاقت با بهترین بندگان خدا را پیدا می‌کند «أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصَّدِيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا»^۳.

۷- انسانی که می‌تواند در سایه تقوا و مقام احسان از معیت و همراهی خاص الهی بهره‌مند شود «إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ»^۴.

۸- انسانی که با بندگی محبانه و شاکرانه می‌تواند مقام رضوان الهی را دریافت نماید «وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرُ»^۵.

۹- انسانی که با عقیده صائب و عمل صالح همانند شجره طیبه و پاکی است که اصل، (ساقه) آن برقرار و شاخه آن در آسمان (رفعت و سعادت) بر شود «أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ»^۶.

۱۰- انسانی که در سایه یاد حقیقی خداوند در ظاهر و باطن می‌تواند به مقام اطمینان قلب نائل شود «أَلَا يَذْكُرُ اللَّهُ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ»^۷.

۱. حجر/۳۰.

۲. مجادله/۱۱.

۳. نساء/۶۹.

۴. نحل/۱۲۸.

۵. توبه/۷۲.

۶. ابراهیم/۲۴.

۷. رعد/۲۸.

۱۱- انسانی که با کسب ایمان و عمل صالح مشمول شادباش و آفرین خداوند واقع می‌گردد «الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَى لَهُمْ وَحَسُنَ مَا أَبَى»^۱.

۱۲- انسانی که با ایمان و عمل صالح مشمول پیش‌پذیرایی بهشت فردوس (که بر اساس روایت بهشت صد درجه دارد و میان هر دو درجه آن مانند فاصله میان آسمان و زمین است، فردوس بالاترین درجه آن است که جویبارهای بهشت‌های چهارگانه از آن جا می‌جوشد که اگر از خدا درخواست کردید فردوس را از او بخواهید)^۲ می‌شود «إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا»^۳.

۱۳- انسانی که با کسب مدال شهادت به حیات حقیقی و ملکوتی دست یافته و نزد خداوند متنعم خواهد بود «وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أحيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ»^۴.

۱۴- انسانی که می‌تواند به مقام اهل تقوی برسد و در بهشتی که علاوه بر باغ و نهر در منزلگاه صديق و حقیقت و یا مقام عنداللهی نزد خداوند عزت و سلطنت برای ابد متنعم باشد «إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ - فِي مَقْعَدِ صَدِيقٍ عِنْدَ مَلِكٍ مُّقْتَدِرٍ»^۵.

۱۵- انسانی که می‌تواند به مقام اولیاء الهی نائل شود و نه ترسی از حوادث آینده عالم و نه حسرت و اندوهی نسبت به وقایع گذشته جهان داشته باشد «أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ»^۶.

۱. رعد/۲۹.

۲. مجمع البیان، ج ۶، ص ۷۶۹.

۳. کهف/۱۰۷.

۴. آل عمران/۱۶۹.

۵. قمر/۵۴ و ۵۵.

۶. یونس/۶۲.

۱۶- انسانی که با کسب مقام صالحین لیاقت حضور در حکومت مهدوی و همراهی و همیاری آن حضرت را پیدا می‌کند «وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ»^۱.

۱۷- انسانی که با گام در وادی سلوک عارفانه محب و محبوب خدای متعال می‌شود «فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ»^۲.

۱۸- انسانی که می‌تواند با موفقیت در جهاد اصغر، اوسط، کبیر و اکبر مدال پرافتخار مجاهدان راه حق را از سوی خدای سبحان دریافت و پاداش و ثواب بزرگ را به ارمغان بیاورد «وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا»^۳.

۱۹- انسانی که می‌تواند با کسب ایمان و باور حقیقی و شکرگذاری نسبت به الطاف بیکران خداوند برای همیشه خود را از عذاب نجات بدهد «مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَدَابِكُمْ إِنْ شَكَرْتُمْ وَآمَنْتُمْ»^۴.

۲۰- انسانی که با تهجد و شب زنده‌داری می‌تواند مقام محمود را به ارمغان بیاورد
 آنگونه که خداوند این مقام را بطور ویژه به رسول اعظمش ﷺ عنایت فرمود «وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسَى أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا»^۵.

۲۱- انسانی که می‌تواند سبک زندگی‌اش را به نحوی تنظیم نماید که با ادای وظیفه و تکلیف الهی، مشمول احادی الحسنین یعنی یکی از دویکویی (بهشت و یا فتح) شود «قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بَنَا إِلَّا إِحْدَى الْحُسَيْنَيْنِ»^۶.

۱. انبیاء/۱۰۵

۲. مائده/۵۴

۳. نساء/۹۵

۴. نساء/۱۴۷

۵. اسراء/۷۹

۶. توبه/۵۲

۲۲- انسانی که با جهاد و کوشش برای خدا می تواند مدال هدایت خاص الهی را دریافت و به مقصد و مقصود برسد «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا»^۱.

۲۳- انسانی که می تواند از مقام ابرار یعنی همان نیکوکارانی که در بهشت ابد متنعمند «إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ»^۲ به مقام مقربین یعنی همانها که به مقام قرب الهی نائل شده اند و پاداششان راحتی و رهایی از هر درد و اندوه و بهشتی پر نعمت است «فَرَوْحٌ وَرِيحَانٌ وَجَنَّةٌ نَّعِيمٌ»^۳ بهشتی که از سرچشمه شراب ناب او فقط مقربان می نوشند «عَيْنَا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ»^۴.

۲۴- انسانی که در سایه ایمان و اعتقاد به خدا (در آن روزی که خیلی ها در تاریکی و ظلمات اعمالشان درخواست نور می کنند) شعشعه نور ایمانشان پیش رو و سمت راست آنها بشتابد «يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَى نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ»^۵.

۲۵- انسانی که می تواند با تاسی از انبیاء الهی و عمل به قرآن خود و دیگران را از ظلمت کفر و شرک، گناه، جهل، غفلت و ... به نور اسلام، ایمان، بندگی و عبادت، علم و معرفت و یاد خدا دعوت و هدایت نماید «أَنْ أَخْرِجَ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ»^۶ «لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ»^۷.

۱. عنکبوت/۶۹

۲. مطففين/۲۲

۳. واقعه/۸۹

۴. مطففين/۲۸

۵. حدید/۱۲

۶. ابراهیم/۵

۷. ابراهیم/۱

حال پرسش این است این انسانی که نزد خداوند جایگاه بزرگ و رفیعی دارد چگونه مبتلا به آسیب‌های اجتماعی و اخلاقی می‌شود؟

مگر آسیب‌ها را چه کسانی در بین اجتماع باز تولید و باز نشر می‌کنند. کدام حیوان درنده و یا جانور شهوت ران و حيله گر موجب این همه فقر و نابسامانی، قتل و غارت، انحراف و اعوجاج، اختلاف و دشمنی و ... می‌شود غیر از همین به ظاهر انسان‌هایی که باطنی حیوانی دارند؟ «الصورة صورة انسان والقلب قلب حیوان ذلک میّت الاحیاء»^۱. غیر از همین باسوادهای تهی از علم و معرفت که به جای راه چاه را و به جای خیر شر را و به جای نور ظلمت را پیش پای مردم می‌گذارند؟

همان باسوادهای خالی از علوم عقلانی و وحیانی که ده‌ها سال است علم مادی و تجربی سه سانی غربی را همانند معجزه به خورد خود و دیگران داده‌اند و بخاطر توقف در یک گام علمی منشأ این همه آسیب در جامعه گردیده‌اند؟

همان مغز پوک‌هایی که الفاظ دانشمندان غربی را همانند وحی و معجزه پذیرفته و پیام حیات بخش و هدایتگر قرآنی را غیر علمی و مورد نیاز نمی‌دانند؟

همان خود باختگانی که تمدن را در فرهنگ برده داری و خفقان غرب دنبال کرده و می‌کنند و می‌گویند باید خود را شبیه آنها کنیم تا به تمدنی که راهبرد و ره یافتی جز قتل و غارت و ظلم و استعمار گری در پی نداشته نائل شویم؟

همان دنیا زدگانی که چرب و شیرین دنیا آنها را کور و کر کرده و هیچ حقیقت و واقعیت معنوی مورد تأکید اسلام را نمی‌پذیرند؟

همان دلدادگان به سبک زندگی ایزاری و مادی و همراه با شهوت و سود و لذت غربی که سبک زندگی نورانی اسلام و قرآن را به سخره می‌گیرند؟

همان مروّجان فمینیسم که برای افرادی که معرفت و آگاهی از اسلام ندارند با طرح شبهاتی و سئوالاتی وظایف زن و مرد را جابجا نموده و بر خلاف مسیری که خداوند معین کرده حرکت می‌کنند و همین موجب توقعات بی‌جا و در نهایت اختلاف و جدایی که از آسیب‌های فراگیر است؟

همان افرادی که از حقوق فردی و مشترک زن و شوهر و زن در مقابل مرد بی‌اطلاعند و فرهنگ برهنه و فساد آور و دور از هرگونه حلال و حرام غرب را الگو قرار می‌دهند و در نتیجه عشق و محبت و صفا و عاطفه را فدای سود و لذّت می‌نمایند و آسیب‌ها را در خانواده و جامعه ساری و جاری می‌کنند؟

همان کسانی که بخاطر جهل علمی و عملی نسبت به جایگاه خانواده و وظایف زن و مرد او را از حیّز انتفاع خارج کرده و به خاطر فراگیری خوی حیوانی و شهوانی مسئله همجنس بازی را تبلیغ و تبدیل به قانون می‌کنند؟

همان افرادی که دل‌هایشان خالی از نور ایمان و تقوا «وَأَفْئِدَتُهُمُ هَوَاءٌ» و بدور از معنویت بخاطر عدم ارتباط با مسجد و جماعت و جمعه و بی‌ارتباط با معارف قرآن که با تبلیغ محصولات نفسانی و شیطانی خویش و بیگانگان، بزرگترین آسیب که همان حرکت برخلاف فطرت انسانی و شتاب در نقطه مقابل تعالیم آسمانی است به پیکره جامعه وارد می‌کنند؟

همان کسانی که شغلی جز سم پراکنی و ایجاد یأس و ناامیدی نسبت به آینده ندارند؟

همان افرادی که با همراهی با دشمنان در شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی مسئولیتی جز آتش پراکنی، سم پراکنی و مردار پراکنی ندارند؟

همان باسوادهای غیر عالمی که اعتقادی به رازقیت خداوند نداشته و توکل و توسّل به او در کنار کار و تلاش را به سخره می‌گیرند؟

همان دنیا دوستانی که کمال و سعادت انسان را در انباشت ثروت و کسب قدرت با هر وسیله و ابزاری می‌دانند؟

همان افراد شیاد و بی‌بندباری که صاف‌زات و واردات شیطانی خود را به اسم روشنفکری در حوزه ادراک و اندیشه و به اسم شادی و نشاط در حوزه انگیزه و شهوت در سطح اجتماع می‌پراکنند و موجب انحراف فکری و اخلاقی می‌شوند؟

همان کسانی که سفره زندگیشان لقمه حلال به خود ندیده و با لقمه حرام هویت ایمانی و انسانی خویش را تغییر و موجب آسیب‌های فراوان می‌گردند؟

چگونه ممکن است کسانی که در مکتب قرآنی و آسمانی تربیت شده و به مقام عدالت، احسان، جانشینی خدا، کرامت و بزرگواری، علم و معرفت، بندگی خالصانه، صراط مستقیم، رضوان الهی، شجره طیبه، اطمینان قلبی، ایمان و عمل صالح، جهاد و شهادت، صدق و صداقت، اولیای الهی، صالحین، تهجد و مقام محمود، احدی الحسنین، ابرار و مقربین و تجلی نور الهی و ... رسیده باشند از آنها آسیب تولید شود و یا آلوده به آسیب شوند.

بعد از بیان مقدمه فوق حالا به چند نمونه از آسیب‌هایی که در اجتماع وجود دارد اشاره و زوایای آنرا بررسی می‌کنیم.